

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

15. 02. 2010

Kuopio

Viite Maa- ja metsätalousministeriön määräys 18.9.2002, Dnro 2769/06/2002

**ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSTEN KALATALOUDEN
Asia TOIMIALAA KOSKEVA STRATEGIA JA TARKENTAVA SUUNNITELMA
VUODEN 2010 TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISEKSI****I KALATALOUDEN TOIMIALAN STRATEGIA****I.1 Visio**

Kalatalous on elinvoimainen toimiala, jossa kalavaroja hyödynnetään kestävästi, monipuolisesti ja tehokkaasti. Kalatalouden tehtävistä vastaavat ovat alansa asiantuntijoita ja aktiivisia kehittäjiä.

I.2 Toiminta-ajatus

Kalatalouden tehtävistä vastaavat valvovat kalatalouden etua, ohjaavat kalavesien hoitoa sekä edistävät uudistuvien kalavarojen kestäväälle käytölle perustuvaa yritystoimintaa ja vapaa-ajankalastusta. Lisäksi he huolehtivat EU:n yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta ja valvonnasta sekä kansallisen kalastuslainsäädännön toimeenpanosta.

I.3 Kalatalouden yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Kalastuspolitiikan keskeisimpänä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on kalakantojen kestävä ja monipuolinen hyödyntäminen. Elinkeinokalataloudessa pyritään kannattavuuden parantamiseen. Vapaa-ajankalastuksen avulla tuotetaan sosiaalista ja taloudellista hyötyä. Kalavarojen suunnitelmallisella hoidolla ylläpidetään kalavarat geneettisesti monimuotoisina ja tuottavina.

I.4 Strategiset päämäärät

Kalatalouden toimialan strategiset päämäärät:

- Kalavesien ekologinen tila on hyvä, kalakannat ovat monimuotoiset ja tuottavat ja kalavarojen käyttö- ja hoito on kestävä
- Kaupallinen kalastus on kannattavaa ja se on mitoitettu kalavarojen tuottokykyä vastaavaksi.
- Elinkeinokalatalouden työllisyys kasvaa ja se ylläpitää yhdyskuntarakenteita sekä palveluja erityisesti syrjäisillä alueilla, joilla ympärivuotisten työpaikkojen luominen on vaikeaa.
- Kalanjalostus ja -kauppa ovat kilpailukykyisiä
- Kalatuotteet ovat korkealaatuisia, elintarvikkeina turvallisia ja kansainvälisesti kysytyjä sekä vastaavat asiakkaiden ja sidosryhmien tarpeita.
- Kotimainen vesiviljely tuottaa merkittävän osan markkinoille tulevista kalatuotteista.
- Kalastusmahdollisuudet luovat merkittävää lisäarvoa matkailulle ja siihen liittyville palveluille.

- Vapaa-ajankalastuksen tuottamat elämykset lisäävät kansalaisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia
- Hallinto on palveleva, tehokas ja verkostoitunut

I.5. Toimintaympäristön analyysi

Kalastuselinkeinon kannalta merkittävimmät kalakannat ovat kehittyneet suotuisasti viime vuosina. Erityisesti Selkämeren vahva silakkakanta ja kilohailikanta Itämerellä sekä rannikon ja saariston kalakantojen kaupallinen kalastus ovat muodostaneet perustan ammattikalastukselle.

Vuonna 2008 voimaan tullut ajoverkkokalastuskielto vähensi lohen meripyyntiä. Merialueen ammattikalastusta vaikeuttavat monilla alueilla voimakkaasti kasvaneet hyljekannat. Vaikka Suomen ja Ruotsin lohenkalastuksen säätelytoimin on Tornionjoen ja Simojoen lohenpoikastuotanto saatu vahvistumaan, kaupallinen lohenkalastus on kokonaisuudessaan vähentynyt merellä, mutta jossain määrin kasvanut rannikoilla.

Mereisten kalakantojen kehitysnäkymät ovat jatkossakin hyvät. Maassamme on kuitenkin edelleen useita uhanalaisia vaelluskalakantoja (mm. järvilohi, saimaannieriä, mereinen harjus ja kaikki meritaimenkannat), joiden tila on kriittinen.

EU:n yhteisen kalastuspolitiikan osalta on kestävän kalastuksen näkökulma voimistunut ja yhteisön tavoitteena on pitkän tähtäyksen hoito- ja elvytysuunnitelmien laatiminen kaikille Itämeren taloudellisesti merkittäville kalakannoille.

Yhteisen kalastuspolitiikan soveltamisalaa on laajennettu tiettyssä määrin mm. rannikon ja jokien kalakantoihin. Komissio laatii ehdotusta Itämeren lohen hoitosuunnitelmasta. Se tulee neuvoston käsittelyyn vuoden 2010 aikana.

Yhteisen kalastuspolitiikan kohdennettua valvontaa ollaan lisäämässä Itämerellä.

Elinkeinokalataloutta kehitetään komission 20.11.2007 hyväksymän Suomen elinkeinokalatalouden toimintaohjelman 2007-2013 mukaisesti.

Tukkukaupan, jalostuksen ja vähittäiskaupan liikevaihto on kasvanut. Kaikkien toimialojen rakenteet ovat kehittyneet kilpailukykyisemmiksi, kun heikosti kannattaneet yritykset ovat lopettaneet toimintansa ja toimialat ovat keskittyneet. Vesiviljelyn vuosituotannon määrä on pysynyt samalla tasolla tai laskenut viime vuosina. Vesiviljelytuotteiden tuonti Norjasta Suomeen on pysynyt määrältään korkeana. Kotimaisen kirjolohen tuotanto ei ole elpynyt. Uusista tuotantolajeista erityisesti siikaa ja sampea tuotetaan kasvavassa määrin.

Itämeren ja rannikoiden vesien laadussa ei ole tapahtunut paranemista. Merialueen tilaan voidaan vaikuttaa pääasiassa vain pitkäjänteisillä ja laaja-alaisilla vesiensuojelutoimilla.

Sisävesien tila on yleisesti kohentunut. Maatalouden eniten kuormittamilla alueilla Etelä- ja Lounais-Suomessa sisävesien rehevöitymiskehitystä ei kuitenkaan ole saatu pysähtymään. Kalavesien tila on em. alueita lukuun ottamatta yleisesti ottaen hyvä ja sen odotetaan edelleen paranevan. Myös vesipuidedirektiivin toimeenpano tulee parantamaan vesien tilaa.

Muuttuneissa ja rakennetuissa sisävesissä kalojen elinympäristökunnostukset ovat jatkuvasti lisääntyneet. Kalatutustusten tarve vähenee jossain määrin lähitulevaisuudessa.

Meri- ja sisävesiammattikalastajien määrä on vähentynyt, ja määrän arvioidaan ikärakenteesta johtuen edelleen vähenevän jonkin verran. Myös vapaa-ajankalastajien lukumäärä on vähentynyt hieman viime vuosina, ja vähenevän suuntauksen arvioidaan jatkuvan, mutta vapaa-ajan kalastus on merkittävä luontoharrastus Suomessa, myös kaupungistuneessa yhteiskunnassa.

Vapaa-ajan kalastuksessa siirrytään yhä enenevässä määrin verkkokalastuksesta vapakalastukseen, mikä voi muuttaa eri kalalajeihin kohdistuvaa kalastuspainetta.

Vapaa-ajankalastus kasvaa ja luonnon tarjoamia mahdollisuuksia tuotteistetaan erilaisiksi kaupallisiksi palveluiksi. Kalastajat ovat valmiita sijoittamaan yhä enemmän resursseja niihin olosuhteisiin ja varusteisiin, joista he uskovat kalastuselämyksensä koostuvan. Kalastusmatkailua on viime vuosina kehitetty tuntuvasti ja siitä on muodostumassa tärkeä osa maaseutumatkailua. Kalastusmatkailun ja siihen liittyvän palvelutarjonnan odotetaan kasvavan nykyisestä

Sisävesiltä pyydettyjen kalalajien kilpailuetu paranee, koska niissä ei ole vierasainejäämiä ja koska monet niistä ovat kuluttajien arvostamia valkolihsaisia lajeja.

Kalataloudellisten veloitteiden ja kalatalousmaksujen määrä kasvaa, mikä osoittaa ihmistoiminnasta ympäristöön kohdistuvan haitallisten vaikutusten lisääntymistä.

Raputalouteen kohdistuu huomattavia odotuksia, saaliit ovat lisääntyneet, ja ennen kaikkea luonnonvesistä pyydettyjen rapujen markkinat kehittyneet. Etenkin täplärapusaalis on kasvanut erittäin voimakkaasti.

Vesiviljelyssä ruokakalan tuotannon rakenne monipuolistuu ja tuotannon kasvu ilman ravinnekuormituksen lisäystä mahdollistuu uusien ympäristöinnovaatioiden ja sijainninhjauksen avulla.

II KALATALOUDEN TOIMIALAA KOSKEVA TARKENTAVA SUUNNITELMA

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ovat toimittaneet maa- ja metsätalousministeriölle erillisen kalataloutta koskevan tarkentavan suunnitelman. Ministeriön kala- ja riistaosaston sekä TE-keskusten johtajien, maaseutuosastojen päälliköiden ja kalatalouspäälliköiden välillä 7.12.2009 käytyjen tarkentavien tuloskeskustelujen ja sen jälkeen suoritetun yhteisen jatkovalmistelun perusteella vahvistetaan maa- ja metsätalousministeriön 18.9.2002 antaman määräyksen Dnro 2769/06/2002 nojalla kalatalouden toimialalle seuraava tarkentava suunnitelma tulostavoitteiden toteuttamiseksi vuodelle 2010.

II.1. KALATALOUDEN TOIMIALAN YHTEISET KALATALOUDEN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT

II.1.1 Yleistä

Kalatalouden tehtävät organisoidaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa asiantuntevasti, tehokkaasti ja asiakkaita palvelevasti siten, että kansallisen ja EU-lainsäädännön veloitteet täytetään. Yhteistyö ja tiedonkulku muiden ELY-keskuksen toimintojen kanssa toimii hyvin. Kalataloushallinto toimii osana työ- ja elinkeinokeskuksia, ottaen huomioon kalatalouspäälliköiden itsenäisen päätösvallan kalataloutta koskevissa edunvalvonta-asioissa.

Kalatalouden tehtävistä vastaavat tukevat vesien luonnonvaroja ja vesiympäristöä koskevalla asiantuntemuksellaan ELY-keskuksen omaa päätöksentekoa ja tarpeen mukaan osallistuvat maakuntien ja maaseudun kehittämissuunnitteluun. He lisäksi ylläpitävät ja kehittävät kalatalouden alueellisia tietojärjestelmiä ja antavat niistä tietoa asiakkaille.

Kalatalouden tehtävistä vastaavat osallistuvat kalastuslain kokonaisuudistukseen avustamalla maa- ja metsätalousministeriötä tarvittaessa tiedon tuottamisella ja alueellisella tiedottamisella.

Kalatalouden tehtävistä vastaavat noudattavat kaikessa toiminnassaan hyvää hallintotapaa ja asioiden tasapuolista, laadukasta ja viivytyksetöntä käsittelyä.

II.1.2 Kalavesien hoito ja hallinta

Tavoitteena on, että

- Kalojen elinympäristön tila paranee tai pysy ennallaan
- Kalakantojen hoidossa luontaisen lisääntymisen turvaaminen on ensisijaista, ja kalavarojen suunnitelmallisella hoidolla ylläpidetään kalavarat geneettisesti monimuotoisina ja tuottavina
- Kalastuksen säätelyn asema kalakantojen hoidossa korostuu ja ohjaus heikentyneiden kalakantojen suojelemiseksi tehostuu
- Kalaistukkaiden geneettiseen laatuun kiinnitetään kasvavaa huomiota kalakantojen monimuotoisuuden säilyttämiseksi
- Kalastusalueiden asema kalavesien hoitoa suunnittelevina organisaatioina vahvistuu

Hoidetaan yleisen kalatalousedun valvonta ja esitetään tarpeelliset vaatimukset ja lausunnot vesi- ja ympäristölupa-asioissa sekä YVA-prosesseissa. Parannetaan kalatalouden edunvalvonnan vaikuttavuutta ja noudatetaan yhtenäistä linjaa koko maassa tehostamalla yhteistyötä ELY-keskusten välillä.

Valvotaan kalataloudellisten hoito- ja tarkkailuvelvoitteiden toteutumista sekä järjestetään kalatalousmaksujen perintä ja käyttö. Velvoitetarkkailuohjelmia uudistettaessa otetaan huomioon EU:n vesipuitedirektiivin mukaisen toiminnallisen seurannan vaatimukset. Parannetaan kalatalousmaksujen käytön tuloksellisuutta.

Elvytetään uhanalaisia kalakantoja käynnistämällä kutujokien edustojen kalaväylätoimituksia.

Saatetaan loppuun selvitys ELY-keskuskohtaisista kalanviljely ja -istutustarpeista ja sovitaan keskeisten toimijoiden kanssa menettelytavoista eri kalalajien ja -kantojen käytön suhteen. Osallistutaan EU:n vesipuitedirektiivin alueelliseen toimeenpanoon kuuluvaan viranomaisyhteistyöhön.

Johdetaan ja rahoitetaan kalataloudellisten kunnostusten suunnittelua ja toteuttamista tähän tarkoitukseen osoitettavien määrärahojen erikseen laadittavien ELY-keskuskohtaisten suunnitelmien puitteissa. Annetaan asiantuntija-apua kunnostettujen virtavesien käytön ja hoidon järjestämisessä ja huolehditaan kunnostusten tuloksellisuuden seurannan järjestämisestä. Korostetaan eri osapuolten, kuten kalastusalueiden, sitoutumista kunnostettavien kohteiden kalastuksen säätelyyn kunnostustavoitteiden saavuttamiseksi.

Jatketaan kalataloushallinnon rapustrategian toteuttamista.

Ratkaistaan kalastuslain mukaiset kalastuskielto-, istutus- ja siirtolupa- ym. hakemukset.

Kalastusalueiden toimintaa ohjataan ja valvotaan ja annetaan asiantuntija-apua ja järjestetään tarvittaessa kalastusaluepäiviä. Käyttö- ja hoitosuunnitelmien toteutumista seurataan ja edistetään niiden uudistamista ja hyväksikäyttöä. Jaetaan kalastushoitomaksuvaroista toiminta-avustukset kalastusalueille ja ryhdytään ministeriön kalastusalueiden taloushallintohankkeen pohjalta toimenpiteisiin.

Tarkastetaan ja vahvistetaan kalavesien osakaskuntien säännöt. Edistetään pyrkimyksiä suurentaa kalavesien omistusyksikköjen ja kalastusalueiden kokoa.

Ylläpidetään ministeriön ohjeiden mukaisesti kalanistutusrekisteriä ja kalatalousvelvoiterekisteriä. Otetaan vaiheittain käyttöön Kaveri-tietojärjestelmä, joka korvaa aiemman rysä-tietojärjestelmän. Jatketaan kalataloushallinnon tietojärjestelmien kehittämistä paikkatietojen ja kansalaispalveluiden osalta.

II.1.3 Elinkeinokalatalous

Elinkeinojen kehittäminen ja Euroopan kalatalousrahasto

Varmistetaan elinkeinokalatalouden toimintaedellytykset ja tuetaan alan kannattavuutta toteuttamalla vesiviljelyyn, ammattikalastuksen sekä jalostuksen ja kaupan kehittämissuunnitelmia.

Laaditaan koko ELY-keskuksen yhteistyönä vuoden 2010 loppuun mennessä alueelliset sijainninhajausuunnitelmat vesiviljelyyn ja ammattikalastukseen soveltuvista riittävästä vesialueista elinkeinotoiminnan käyttöön.

Tehdään arvio ELY-keskuksen toimialueen kalasatamista, niiden varustelusta ja kehittämisvaihtoehdoista valtakunnallisen infrastruktuuri- ja logistiikkaselvityksen tausta-aineistoksi.

Toimeenpannaan ohjelmakautta 2007–2013 koskevaa Suomen elinkeinokalatalouden strategiasuunnitelmaa ja toimintaohjelmaa, jonka painopisteenä on alkutuotanto.

Tavoitteena on elinkeinokalatalouden strategian ja toimintaohjelman mukaisesti

- Elinkeinokalatalouden klusteriajattelun vahvistaminen
- Sisäisen ja ulkoisen verkostoitumisen edistäminen
- Liiketoiminta- ja yrittäjänäkökulman vahvistaminen
- Innovaatioiden käyttöönoton edistäminen
- Vastuullisen toiminnan omaksuminen

Tiedotetaan elinkeinokalataloutta koskevien rakennepoliittisten tukien hakumahdollisuuksista ja menettelyistä. Käsitellään tukihakemukset sekä niihin liittyvät hankesuunnitelmat ja kehittämissuunnitelmat. Selvitetään hankkeiden soveltuvuus strategiasuunnitelmaan ja toimintaohjelmaan.

Hankevalinnassa asetetaan alkutuotannon hankkeet etusijalle. Valitaan tarkoituksenmukaisuusharkinnan perusteella toteuttamiskelpoisimmat hankkeet ja tehdään hankkeita koskevat rahoituspäätökset ELY-keskuksille osoitettujen Euroopan kalatalousrahaston ja vastaavien kansallisten määrärahojen rajoissa. Tukea saaneita yrityksiä tarkastetaan, hankkeiden tuloksellisuutta seurataan ja niiden toteutumisesta raportoidaan EU- ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Kalatalouspäällikkö vastaa kalatalouden yritystukien päätösten riittävästä etukäteisvalmistelusta ELY-keskuksen työllisyys- ja yrittäjyysvastuualueen päällikön ja asiantuntijoiden sekä asiakkuuspäällikön kanssa. Lisäksi kalatalouspäällikkö raportoi vastuualueen päällikölle ja asiakkuuspäällikölle puolivuositain kaikista kalatalouden yritystuista.

Valvonta ja rekisterit

Toimeenpannaan vahvistettua kalatalouden valvontastrategiaa. Vuotta 2010 koskevat alueelliset tavoitteet ja painotukset tuodaan esille ELY-keskuksien kalastuksen valvontasuunnitelmissa.

Myönnetään Itämeren turskan kalastukseen liittyvät erityisluvut kalastajille. Osallistutaan Itämeren kalastuksen valvonnan yhteisohjelmaan (JDP) 2010 Suomelta edellytetyjen toimien voimavarojen mukaisesti.

Ylläpidetään maa- ja metsätalousministeriön kalataloutta koskevista rekistereistä antaman päätöksen (1575/94) mukaiset kalastusalus-, ammattikalastaja-, saalis-, kalakauppa- ja vesiviljelyrekisterit. Erityistä huomiota on kiinnitettävä valvontarekistereiden ajantasaisuuteen kiintiönseurantajärjestelmän osalta.

Huolehditaan lisäksi rekisterien ylläpidon edellyttämän kalastajien ja kalakaupan ilmoitusmenettelyn toimivuudesta. Erityistä huomiota kiinnitetään ilmoitusmenettelyn parantamiseen sekä alusrekisterin päivitykseen aktiivisten kalastusalueiden määrän selvittämiseksi.

II.1.4 Vapaa-ajan kalatalous

Maa- ja metsätalousministeriön vapaa-ajan kalatalouden kehittämissuunnitelman mukaisesti tavoitteena on, että

- Vapaa-ajankalastus on merkittävä suomalainen luontoharrastus myös kaupungistuneessa yhteiskunnassa
- Vapaa-ajankalastus hyödyntää monipuolisesti ja kestävästi ensisijaisesti luontaisesti lisääntyviä kalakantoja
- Toimivat kalastusjärjestelyt ja hyvässä tilassa olevat kalavedet luovat mahdollisuuksia vapaa-ajan kalastukseen perustuvalla kilpailukykyisellä yritystoiminnalla.
- Vapaa-ajankalastussektorin organisaatioiden yhteistyö on toimivaa ja toimintaedellytykset on turvattu

ELY-keskusten alueellisten vapaa-ajankalatalouden kehittämissuunnitelmien toteutuminen tarkistetaan ja ohjelmat uudistetaan tarvittavilta osin.

Jaetaan kalastuksenhoitomaksuvaroista avustukset kalatalouden edistämiseen vuonna 2008 uudistetun ja yhdenmukaistetun prosessin mukaisesti ja valvotaan avustusten käyttöä. Avustuksilla toteutetaan valtakunnallisissa ja alueellisissa vapaa-ajan kalastusstrategioissa esitettyjä tavoitteita. Varoja kohdennetaan ensisijaisesti hankkeisiin, joilla edistetään kalavesien kestävästä käytöstä ja hoitoa, aktivoidaan kansalaisia kalastamaan, parannetaan kalastusmahdollisuuksia ja tuotetaan tuloksia, jotka palvelevat laajasti kalastuksenhoitomaksun suorittaneita. Korostetaan kalastusalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien merkitystä avustusten kohdentamisessa.

Jaetaan viehekalastusmaksuvaroista tulevat korvaukset kalastusalueiden kautta vesialueen omistajille sekä ohjataan ja valvotaan kalastusalueita näiden varojen jaossa vesialueen omistajille.

Huolehditaan internetissä olevien onginta- ja viehekalastuskieltoalueiden sekä lohi- ja siikapitoisia vesistöjä koskevien tietojen päivittämisestä.

Toteutetaan kalastusmatkailun kehittämisen valtakunnallista toimenpideohjelmaa ja edistetään kalastusmatkailuhankkeita yhteistyössä ELY-keskusten matkailutoimijoiden kanssa.

Osallistutaan valtakunnallisen kalastuspäivän toteuttamiseen vuonna 2010.

II.2. ELY-KESKUSKOHTAISET KALATALOUDEN TAVOITTEET

II.2.1 UUDENMAAN ELY-KESKUS

II.2.1.1 Kalavesien hoito

- Aluehallintouudistuksen johdosta Uudenmaan TE-keskuksen teettämä Suomenlahden meritaimenkantojen suojelu- ja käyttösuunnitelma hyväksytään Uudenmaan ELY-keskuksen strategiaksi.

- Osallistutaan asiantuntijana ammattikalastuslupia myöntävän ja kalastusta säätelevän Päijänteen yleisvesitoimikunnan toimintaan.
- Aloitetaan ammattikalastuksen vesienkäyttösuunnitelman laadinta

II.2.6.3 Vapaa-ajankalatalous

Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisessä tavoitteena on järjestää kalastus kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti sekä turvata nuorison harrastusmahdollisuudet.

- Selvitetään yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa mahdollisuus erikoistua kalastuksenhoitomaksuvarojen hakuun liittyvien toimenpiteiden ja määrärahojen käytön kohdentamisen ja seurannan suunnittelu- ja koordinoititehtäviin.
- Edistetään nuorison kalastusharrastusta, -mahdollisuuksia ja kurssitoimintaa.
- Kehitetään kalastusmatkailua toteuttamalla Keski-Suomen järvitaimentyöryhmän suosituksia.
- Osallistutaan EIFACin (European Inland Fisheries Advisory Commission) toimintaan.
- Osallistutaan asiantuntijana Päijänteen kalastuslupajärjestelmän kehittämisprojektin toimintaan.

II.2.7 POHJOIS-SAVON ELY-KESKUS

II.2.7.1 Kalavesien hoito

Tavoitteena on kalavesien hyvä ekologinen tila niin, että kalakannat ovat monimuotoiset ja tuottavat. Kalavarojen hoito on tehokasta, tarpeeseen perustuvaa ja suunnitelmallista. Ympäristölupaprosessien yhteydessä toimitaan niin, että kalavesille aiheutettavat haitat tulevat kompensoiduiksi täysimääräisesti. Kalavesien hoitotoiminnassa pyritään edistämään luontaisesti lisääntyvien lajien huomioimista. Kalavesien tuottoa voidaan nykytilassa lisätä antamalla petokalojen kasvaa nykyistä suuremmaksi, jolloin niiden lisääntymis- ja kasvupotentiaali saadaan paremmin hyödynnettyä

Käynnistetään Vaahтовanjoen nousuesteen poistamista ja kalataloudellista kunnostamista koskeva suunnittelu. Selvitetään mahdollisuudet särkyneen padon poistamiseen, kalannousun järjestämiseen ja kosken kunnostamiseen. Rahoitetaan Ventojoen kalataloudellinen kunnostussuunnittelu. Tavoitteena on kunnostaa Ventojoki taimenen ja ravun elinalueeksi. Rahoitetaan Suonenjoen kalataloudellisen kunnostussuunnitelman laatiminen. Jatketaan Laakajoen vanhan uoman kunnostussuunnittelua. Lisäksi ohjataan ja tarvittaessa rahoitetaan pienten virtavesien kunnostushankkeita. Käynnistetään esiselvitys Salahmin padon ja säännöstelypadon kalateistä.

Osallistutaan järvien kunnostusaloitteiden arvioimiseen yhdessä ympäristövastuualueen kanssa ja osallistutaan toteutuvien kunnostushankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn. Osallistutaan Kallavesi-Unnukan, Onkivesi-Poroveden ja Kiuruveden säännöstelyjä kehittävien ohjausryhmien työskentelyyn.

Jatketaan yhteistyötahojen kanssa Vuoksen vesistön taimenkantojen hoito-ohjelman laatimista.

II.2.7.2 Elinkeinokalatalous

Toteutetaan EU:n yhteistä kalastuspolitiikkaa noudattamalla Suomen elinkeinokalatalouden toimintaohjelmaa ja strategiaa. Tavoitteena on erityisesti alkutuotannon edellytysten parantaminen. Vesiviljelyn tuotanto kasvaa merkittävästi ja monipuolistuu uusien kasvatustyyppien myötä. Ammattikalastus perustuu kalavarojen kestäväan ja monipuoliseen hyödyntämiseen. Kalatuotteet ovat korkealaatuisia ja asiakkaiden tarpeita vastaavia.

Painotus rahoituspäätöksissä on erityisesti vesiviljelyn investoinneissa sekä uuden jalostustekniikan kehittämisessä. Järvikalan käsittelyyn ja pienimuotoiseen jalostukseen kehittyvän verkoston toimintaa Sisä-Savon alueella edistetään rakennevaroin. Sammen lihan ja kaviaarin jalostusta varten rakennetaan tuotantotilat.

Osallistutaan Kuopion kalamarkkinoiden (Kalaryssäys) suunnitteluun.

II.2.7.3 Vapaa-ajan kalatalous

Toteutetaan valtakunnallista ja maakunnallista vapaa-ajan kalatalouden kehittämisohjelmaa.

Edistetään kalastusmahdollisuuksien parantamista mm. viehelupaverkoston täydentämällä, uusia kalastuspaikkoja perustamalla, nykyisiä kalastuskohteita parantamalla ja pyritään turvaamaan vesille pääsemisen mahdollisuudet. Kehittyvä vapaa-ajankalatalous luo uusia mahdollisuuksia myös alan elinkeinotoiminnalle.

Rahoitetaan Pohjois-Savon kalapaikkaoppaan teko.

II.2.8 POHJOIS-KARJALAN ELY-KESKUS

II.2.8.1 Kalavesien hoito

Kalavesien hoidossa keskeinen toimenpide vuodelle 2010 on vuonna 2003 julkaistun Järvilohistrategian (MMM/KRO:n julkaisuja 66/2003) päivittäminen. Strategian toteutus on edennyt, mutta hitaasti. Sidosryhmiä ei ole onnistuttu riittävästi sitouttamaan asiaan. Toimenpano olisi vaatinut enemmän resursseja. Päivityksen yhteydessä toimenpiteet täsmennetään tai uusitaan, laaditaan aikataulut ja sovitaan vastuutahot.

Lieksanjoen kalataloudellinen kunnostus käynnistyy täysipainoisesti vuonna 2010, ja kunnostustyön on kaavailtu kestävän 2-3 -vuotta. Hankkeeseen perustetaan ohjausryhmä, ja siihen liittyen järjestetään vuoden alkupuolella aiheeseen liittyvä työseminaari.

Kalastuksen valvontaa tuetaan erityisesti keskeisillä järvilohen ja järvitaimenen vaellus- ja lisääntymisalueilla. Valvonnan painopiste on Pielisjoen syysvalvonnassa.

Varaudutaan KAVERI –rekisterijärjestelmän käyttöönottoon monipuolisesti siten, että sen tarjoamat mahdollisuudet pystytään käyttämään kattavasti hyväksi.

Järjestetään maakunnallinen kalastusaluepäivä ja Vuoksen järvitaimenkantojen tilaa ja hoitotarpeita käsittelevä seminaari vesistöalueen sidosryhmille (Vuoksen kalatoimikunnan kokous).

II.2.8.2 Elinkeinokalatalous

Käynnistetään elinkeinokalatalouden kehittämisohjelman toimeenpano. Vuonna 2010 tullaan mm. valmistelevaan malli ammattikalastuksen lupajärjestelmän ja siihen liittyvien menettelyjen ja periaatteiden yhtenäistämistä kalastusalueissa ja osakaskunnissa.

Edistetään tehdyn selvityksen perusteella julkisesti rahoitettujen jääsemien käyttöä ja toimivuutta.

Tuetaan Itä-Suomen kalatalousryhmän kehittämisohjelman toimeenpanoa Pohjois-Karjalassa.

Kalastuksenhoito- ja viehekalastusmaksuvarat kalatalouden edistämiseen ohjataan Lapin kalatalousstrategian painopisteiden mukaisesti.

Tenojoen kalastussopimuksen mukaiset tehtävät:

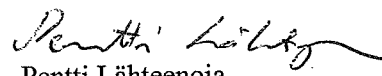
- Neuvotellaan Tenojoen kalastussopimuksen mukaisesti ulkopaikkakuntalaisten kalastussäännöstä Norjan kanssa.
- Selvitetään yhteistyömahdollisuudet muiden viranomaisten kanssa luvanmyynnissä, kalastuksen valvonnassa ja pyyntivälineiden desinfiointissa.
- Järjestetään kalastuslupien myynti noin 15 myyntipisteessä. Kalastuslupien myyntitulot, noin 1 miljoonaa euroa, jaetaan puoliksi Suomen ja Norjan kesken ja Suomen osuus edelleen yksityisille vesialueen omistajille.
- Saalisseurannan parantamiseksi asiakkaita palvelevaksi ja nopeammaksi saalisseurantaa kehitetään reaaliaikaiseksi sähköisen lupamyyntijärjestelmän pohjalta
- Valvotaan Tenojoen kalastusta yhteistyössä Norjan ja Suomen viranomaisten kanssa.
- Ylläpidetään Tenojoen venerekisteriä yhteistyössä Lapin maistraatin kanssa.
- Järjestetään 20 kalastusvälineiden desinfiointipistettä Tenon kävijöille Gyrodactylus salaris -lohiloisen leviämisen estämiseksi.
- Tiedotetaan kalastussäännöistä, lupa-asioista ja kalatautien torjunnasta julkisessa sanassa ja tekemällä Teno-info-esite.
- Suomen ja Norjan valtiosopimuksen mukaisesti valvotaan yhteistyössä Norjan viranomaisten kanssa Näättämojoen kalastusta ja tarkastetaan Kolttakönkään kalaporras.
- Osallistutaan Pohjois-Atlantin lohensuojelujärjestön NASCO:n työhön alueellisenä kalataloushallinnon asiantuntijana Tenon ja Näättämojoen asioiden osalta.

Tornionjoen rajajokisopimuksen kalastussäännön edellyttämät viranomaistehtävät

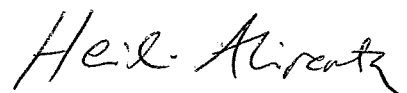
- sovitaan kalastusjärjestelyistä sekä valvonnan ja lupamyynnin järjestämisestä MMM:n, Ruotsin fiskeriverketin ja Norbottenin lääninhallituksen kanssa
- Tiedotetaan Tornionjoen uudesta kalastussäännöstä ennen sen voimaantuloa

Maakunnallisten kalastusmatkailuhankkeita edistetään erillisten ohjelmien puitteissa.

Osastopäällikkö

Pentti Lähteenoja

Hallitusneuvos

Heidi Aliranta

TIEDOKSI: MMM/kansliapäällikkö
MMM/KRO:n yksiköt
MMM/Talouslyksikkö
TEM/alivaltiosihteeri Kalle J. Korhonen
TEM/teollisuusneuvos Marja-Riitta Pihlman
ELY-keskusten ETOK-vastuualueiden kalatalouspäälliköt
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos